

Teoriden Uygulamaya Pedagojik Alan Bilgisi

Editör: Prof. Dr. Şafak ULUÇINAR SAĞIR

Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş

2. Baskı

Editör: Dr. Şafak ULUÇINAR SAĞIR

TEORİDEN UYGULAMAYA PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ

ISBN 978-605-241-310-4

DOI 10.14527/9786052413104

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2019, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş.ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye’de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000’in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Eylül 2018, Ankara

Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı: Aralık 2019, Ankara

Yayın-Proje: Özge Yüksek

Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Ay-bay Kırtasiye İnşaat Gıda Pazarlama ve Ticaret Ltd. Şti.

Çetin Emeç Bulvarı 1314. Cadde No: 37A-B Çankaya/ANKARA

Tel: (0312) 472 58 55

Yayıncı Sertifika No: 36306

Matbaa Sertifika No: 46661

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay/ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51

Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Eğitim sürecinde öğretmen nitelikleri öğretimi ve öğrenmeyi doğrudan etkilemektedir. Öğretmenlik, sınıfa girip bildiklerini anlatmaktan daha fazlasıdır. Öğretmen yeterlikleri genel olarak mesleki bilgisi, alan bilgisi ve genel kültür bilgisinden oluşur. İçerik bilgisi, pedagojik bilgi ve bu iki bilgi türünün alaşımı olan pedagojik alan bilgisi de öğretmen yeterlikleri içindedir. Pedagojik alan bilgisi (PAB), bilginin öğretilebilir bir yapıya dönüştürülerek öğrenciye sunumunu ifade eder ve PAB bileşenleri, kaliteli bir öğretmen ve öğretimi nasıl olmalıdır sorusuna cevap vermektedir. Son yıllarda eğitim araştırmalarında PAB çalışmalarındaki artış dikkat çekmektedir. Bir çok üniversitede lisans ve lisansüstü düzeyde PAB ve TPAB konusunda dersler bulunmaktadır. Araştırmalarda PAB'in çalışıldığı görülmesine rağmen öğrenciler ve öğretmenler için "pedagojik alan bilgisi nedir, bir öğretmenin öğretimini nasıl etkiler, nelerden etkilenir, öğretmen adaylarının pedagojik alan bilgileri nasıl belirlenir ve geliştirilir" sorularının cevaplandığı, PAB'in açıklandığı, teknolojiyle entegrasyonuna ve uygulamalara yer veren bir kaynağın eksikliği fark edilmiştir. Bu kitap ile alan eğitimcilerine PAB ve teknolojik pedagojik alan bilgisi, modelleri, uygulamalar ve değerlendirme konusunda yol göstermek ve daha etkili öğretim için katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

Kitabın ilk baskısı altı bölümden oluşmaktadır. Bölümler konuyla ilgili kazanımlar, giriş, içerik, özet ve bölüm sonu sorularından oluşmaktadır. İlk bölümde öğretmen yetiştirme programları, öğretmen yeterlikleri hakkında bilgi verilmektedir. Fen öğretmenliğine özgü alan yeterlikleri ve PAB'in oluşum sürecinden bahsedilmektedir. İkinci bölümde ise Shulman tarafından ilk önerilen PAB kavramı farklı modeller ile açıklanmaya çalışılmıştır. Farklı modellerde pedagojik alan bilgisine bakışın giderek özelleştiği, bir alana özgü olduğu, fen öğretimine odaklanılan modellerin çalışmalarda sıklıkla kullanıldığı görülmüştür. Üçüncü bölümde öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının PAB kaynakları ayrı başlıklarda incelenmiştir. Öğrenci derslerinin gözlenmesi, hizmetiçi eğitimler ve deneyimin etkisi alanyazınından araştırma örnekleri ile aktarılmıştır. Öğretmen adaylarının PAB'lerinde değişim için özel öğretim yöntemleri gibi alan eğitimi derslerinde içerik gösterimlerinin ve düşünce -yansıtma- yazılarının kullanımına vurgu yapılmıştır.

Dördüncü bölümde özel öğretim yöntemleri dersinin PAB çerçevesinde düzenlenmesine örnek bir uygulama verilmiştir. Teorik olarak Magnusson ve arkadaşlarının PAB modeli üzerine yapılandırılan bir dersin tüm PAB bileşenleri dikkate alınarak planlaması yapılmıştır. Beşinci bölümde PAB'in değerlendirilmesi nasıl yapılır sorusuna cevap aranmıştır. Öğretmen ve öğretmen adaylarını sahip oldukları bu bilgiyi yakınsak çıkarımlar, kavram haritaları, kart gruplama, çizim, çoklu metodlar ve yeni yaklaşımlarla belirlenmesi hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca bölüm eklerinde alanyazınında sık kullanılan değerlendirme araçlarından bazıları (rubrik, kart senaryoları, likert ölçek, PaPers formu) verilmiştir. Son bölümde ise teknolojik pedagojik alan bilgisine (TPAB) kuramsal ve uygulama boyutunda bir bakış vardır. TPAB'in kuramsal

çerçevesi, modelleri ve uygulamalarına değinilmiş, asit ve bazlar konusunun öğretime yönelik TPAB temelli bir ders planlaması örnek olarak verilmiştir. Daha sonra bu bilginin değerlendirilmesinde performans değerlendirme, gözlem ve görüşme teknikleri anlatılarak ekte TPAB değerlendirmede kullanılan araçlara (rubrik, gözlem formu, mülakat soruları) örnekler verilmiştir.

Şu an okumakta olduğunuz kitabın ikinci baskısı okurların ve konuyla ilgili çalışan akademisyenlerin dönütleri doğrultusunda alandaki eksiklikler dikkate alınarak genişletilmiş ve literatürdeki değişiklik ve gelişmelerle ilgili bölümlerde güncellenmeler yapılmıştır. 2. bölümde 2019'da literatüre giren "Refined Consensus Model'in tanıtımı, 5. bölümde yansıtıcı öğretmen günlükleri ve PAB haritalama yaklaşımı, eski baskıda 6. şimdiki baskıda 10. bölümde TPAB modelinde değişiklik ve eklemeler yapılmıştır. PAB kavramı sadece fen eğitimini ilgilendirmemekle birlikte; öğretmen yetiştirme ve öğretmen yeterlikleri konusunda genel bir kavramdır. Bu nedenle bu kitabın içeriğinde PAB ve TPAB'ın farklı disiplinlerdeki uygulamaları ve teorik çerçevelerine yer verilmesinin, öğretmen eğitimiyle ilgili araştırmacılara katkısını artıracakı düşünülmüştür. Bilimin doğasının fen öğretimindeki önemi tartışmasız ortadadır. Öğretmenlerin bilimin doğası konusundaki bilgilerini öğretim ortamına aktarmalarını sınırlayan etmenler, bilimin doğası konusundaki PAB ve bu konudaki araştırmalar 6. bölümde "Bilimin Doğası Konusundaki Pedagojik Alan Bilgisi" başlığında sunulmuştur. PAB'ın sınıflandırılması, bu alandaki yönelimler ve güncel çalışmalar 7. bölümde verilmiştir. 8. bölümde matematiğe özgü PAB modelleri, modellerin uygulamaları, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi "Matematik öğretme bilgisi ve uygulamaları" başlığıyla sunulmuştur. Son bölüm olarak "Teknolojik pedagojik alan bilgisi temelli sosyal bilgiler öğretimi" başlığı altında öğretmen yeterlikleri bakımında TPAB, sosyal bilgiler öğretiminde TPAB'ın önemi ve uygulamalarına yer verilmiştir.

Fen eğitimi alanındaki uygulamalar ve değerlendirmelerle başladığımız bu kitabın güncel baskısında bilimin doğası, matematik ve sosyal bilgiler eğitiminde PAB konularının eklenmesi ile hizmet içindeki farklı branşlardan öğretmenler, öğretmen adayları ve eğitimcilerinin de faydalanacağı bir kaynak ortaya konulmuştur. Kitabın oluşturulması ve güncellenmesinde emeği geçen bölüm yazarlarına, basım ve dağıtım sürecinde katkı sağlayan Pegem Akademi yayın ekibine teşekkür ederim.

Dr. Şafak ULUÇINAR SAĞIR

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editör: Dr. Şafak ULUÇINAR SAĞIR

BÖLÜM 1: Öğretmen Yetiştirme ve Pedagojik Alan Bilgisi

Dr. Mustafa DOĞRU, Akdeniz Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-0405-4789

BÖLÜM 2: Pedagojik Alan Bilgisi Modelleri

Dr. Şafak ULUÇINAR SAĞIR, Amasya Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-3383-5330

BÖLÜM 3: Pedagojik Alan Bilgisinin Kaynakları ve Geliştirilmesi

Dr. Betül EKİZ KIRAN, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-0988-8507

Dr. Elif Selcan ÖZTAY, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-6156-1950

BÖLÜM 4: Pedagojik Alan Bilgisi Temelli Özel Öğretim Yöntemleri Dersi:

Teoriden Uygulamaya

Dr. Sevgi AYDIN GÜNBATAR, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-4707-1677

BÖLÜM 5: Pedagojik Alan Bilgisinin Değerlendirilmesi

Dr. Menşure ALKIŞ KÜÇÜKAYDIN, Necmettin Erbakan Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-4410-1279

BÖLÜM 6: Bilimin Doğası Konusundaki Pedagojik Alan Bilgisi

Dr. Betül DEMİRDÖĞEN, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-7064-5539

BÖLÜM 7: Pedagojik Alan Bilgisinin Kategorize Edilmesi ve Güncel Çalışmalar

Dr. Sevgi AYDIN GÜNBATAR, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-4707-1677

BÖLÜM 8: Matematik Öğretme Bilgisi ve Uygulamaları

Dr. Ömer ŞAHİN, Amasya Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-7449-3627

BÖLÜM 9: Kuram ve Uygulamada Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi

Dr. Sedef CANBAZOĞLU BİLİCİ, Aksaray Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-7395-6984

Dr. Mustafa YADİGAROĞLU, Aksaray Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-8143-2339

BÖLÜM 10: Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Temelli Sosyal Bilgiler Öğretimi

Dr. Alpay AKSİN, Amasya Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-6675-3094

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	v

1. BÖLÜM

ÖĞRETMEN YETİŞTİRME VE PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ

Giriş.....	2
Fen ve Teknoloji-Fen Bilimleri Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri.....	4
Alan Bilgisi.....	5
Meslek Bilgisi.....	6
Genel Kültür.....	6
Öğretmenlerin Alan ve Mesleki Bilgilerine Doğru Oryantasyon.....	7
Pedagojik Alan Bilgisinin Oluşum Süreci ve Gelişimi.....	7
Özet.....	10
Bölüm Değerlendirme Soruları.....	10
Kaynaklar.....	10

2. BÖLÜM

PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ MODELLERİ

Giriş.....	14
Shulman Modelleri.....	14
Tamir Modeli.....	17
Grossman Modeli.....	18
Marks Modeli.....	19
Carlsen Modeli.....	20
Cochran, Deruiter ve King Modeli.....	21
Magnusson, Krajcik ve Barko Modeli.....	22
Gess-Newsome Modeli.....	26
Moline-Dershimer ve Kent Modeli.....	28
Pentagon ve Hegzagon Modelleri.....	29
Abell Modeli.....	32
Öğretmen mesleki bilgi ve beceri modeli (Consensus Model).....	33
İyileştirilmiş Fikir Birliği Modeli (Refined Consensus Model-RCM).....	36

Özet	42
Bölüm Değerlendirme Soruları	44
Kaynaklar.....	44

3. BÖLÜM

PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİNİN KAYNAKLARI VE GELİŞTİRİLMESİ

Giriş.....	48
Öğretmenlerin Pedagojik Alan Bilgisinin Kaynakları ve Geliştirilmesi	48
Öğretmen Adaylarının Pedagojik Alan Bilgisinin Kaynakları ve Geliştirilmesi.....	55
Özet	64
Bölüm Değerlendirme Soruları.....	66
Kaynaklar.....	66

4. BÖLÜM

PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ TEMELLİ ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ DERSİ: TEORİDEN UYGULAMAYA

Giriş	70
Pedagojik Alan Bilgisi (PAB) ve Öğretmen Eğitimi İçin Önemi	70
PAB Alan Yazınından Kimya/Fen Öğretmen Eğitimi Tasarımı İçin Önemli Notlar	75
ÖÖY Dersinin Bir Haftasının Detayları ve PAB Teorik Çerçevesinin Kullanımı Örneği	81
Özet	85
Bölüm Değerlendirme Soruları.....	86
Kaynaklar.....	87

5. BÖLÜM

PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Giriş.....	90
Pedagojik Alan Bilgisi Değerlendirme Yöntemleri	90
Yakınsak ve Çıkarımsal Metodlar	91
Kavram Haritaları, Kart Gruplama Aktiviteleri ve Çizimler	92

Çoklu Metod Değerlendirmeleri.....	96
Özet	113
Bölüm Değerlendirme Soruları	114
Kaynaklar.....	114
Ek 1. Öğretmen adaylarının pedagojik alan bilgilerini değerlendirme rubriği	117
Ek 2. Öğrencilerin öğretmenlerinin PAB'ına yönelik algıları ölçeği	119
Ek 3.a. İlkokul öğretmenleri için fen bilimleri kart senaryoları.....	121
Ek 3.b. Fen Bilgisi öğretmenleri için fen bilimleri kart senaryoları.....	123
Ek 4. Fen öğretmenlerinin PAB'larının ölçümü için büyük rubrik şablonu	124

6. BÖLÜM

BİLİMİN DOĞASI KONUSUNDAKİ PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ

Giriş.....	127
Bilimin Doğası Konusundaki Bilginin Konu Alan Bilgisi İçerisindeki Yeri.....	128
Öğretmenlerin Bilimin Doğası Konusundaki Bilgilerini Öğretim Ortamına Aktarmalarını Sınırlayan Etmenler	133
Bilimin Doğası Konusundaki Pedagojik Alan Bilgisi	135
Bilimin Doğası Konusundaki Pedagojik Alan Bilgisi Üzerine Yapılan Araştırmalar	145
Özet	151
Bölüm Değerlendirme Soruları.....	152
Kaynaklar.....	152

7. BÖLÜM

PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİNİN KATEGORİZE EDİLMESİ VE GÜNCEL ÇALIŞMALAR

Giriş.....	161
A. PAB Üzerine Yapılan Çalışmalarda Odaklanılan Sınıflamalar	161
Beyan Edilen PAB ve Sınıfta Uygulanan/Dinamik PAB	162
Bireysel PAB ve Kolektif PAB	163
B. Pedagojik Alan Bilgisi Alan Yazımında Gerçekleştirilen Diğer Güncel Çalışmalar	166
Argümantasyon Kullanımı İçin Gerekli PAB Çalışmaları.....	167

Sosyo-Bilimsel Konuların Öğretimi İçin Gerekli PAB Çalışması.....	169
Bütünleşik STEM Yaklaşımının Kullanımı İçin Gerekli PAB Çalışması	170
Sistemsel Düşünme Becerileri Öğretimi İçin Gerekli PAB Çalışması	171
Modeller ve Model Kullanımı Üzerine PAB Çalışmaları.....	171
Özet	173
Bölüm Değerlendirme Soruları.....	173
Kaynaklar.....	174

8. BÖLÜM

MATEMATİK ÖĞRETME BİLGİSİ VE UYGULAMALARI

Giriş.....	178
Matematik Öğretme Bilgisine Yönelik Modeller.....	179
Ernest (1989) Modeli	179
Fennema ve Franke (1992) Modeli	180
Ma (1999) Modeli	181
An, Kulm ve Wu (2004) Modeli	184
Rowland, Huckstep ve Thwaites (2005) Dörtlü Bilgi Modeli	186
Ball, Thames ve Phelps (2008) Matematik Öğretme Bilgisi Modeli	190
Petrou ve Goulding (2011) Sentez Modeli.....	200
Carrillo-Yañez vd. (2018) Matematik Öğretmenlerinin Özel Alan Bilgisi Modeli	200
Dreher, Lindmeier, Heinze ve Niemand (2018) Modeli	204
Matematik Pedagojik Alan Bilgisinin Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi.....	207
Ölçekler	208
Bilgi Testleri	208
Görüşme (Mülakat)	209
Gözlem.....	211
Dokümanlar.....	211
Matematik Öğretme Bilgisinin Gelişimi	212
Ders İmecesi.....	212
Mikro Öğretim	212
Ders İmecesiyle Desteklenmiş Mikro Öğretim.....	213
Öğretim Deneyi (Lesson Experiments)	213
Uzman Desteği (Pedagogical Content Coaching)	213
Vignette (Öğretim Senaryoları)	213

Araştırmacılar Tarafından Tasarlanan Mesleki Bilgi Gelişim Programları	214
Matematik Öğretme Bilgisine Yönelik Etkinlikler	214
Özet	218
Bölüm Değerlendirme Soruları	219
Kaynaklar.....	219

9. BÖLÜM

KURAM VE UYGULAMADA TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ

Giriş.....	226
Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisinin Kuramsal ve Kavramsal Çerçevesi	227
Fen Eğitiminde Teknoloji ile Zenginleştirilmiş Öğretim Uygulamaları	231
Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisinin Değerlendirilmesi.....	237
Özet	240
Bölüm Değerlendirme Soruları	241
Kaynaklar.....	242
Ek 1. Teknoloji entegrasyonu değerlendirme rubriği	247
Ek 2. TPAB temelli gözlem formu.....	248
Ek 3. TPAB görüşme soruları	256

10. BÖLÜM

TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ TEMELLİ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ

Giriş.....	258
Öğretmen Yeterlilikleri Bağlamında Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi.....	258
Sosyal Bilgiler Öğretimi ve Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi.....	263
Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisinin Değerlendirilmesi.....	276
Özet	278
Bölüm Değerlendirme Soruları	279
Kaynaklar.....	279
Ek 1. TPAB Değerlendirme Formu	283

Yazarlar Hakkında.....	285
-------------------------------	------------

1. BÖLÜM

ÖĞRETMEN YETİŞTİRME VE PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ

Dr. Mustafa DOĞRU - Akdeniz Üniversitesi

Bölüm Kazanımları

1. Öğretmen yeterliklerini bilir.
2. Fen bilimleri öğretmenliği özel alan yeterliklerini bilir.
3. Pedagojik alan bilgisinin gelişim sürecini bilir.

Bölüm Hazırlık Soruları

1. Öğretmenlik mesleğini nasıl tanımlarsınız ?
2. Pedagojik Alan Bilgisinin bileşenleri nelerdir?
3. Bir öğretmen hangi yeterliklere sahip olmalıdır?

Anahtar Kelimeler

Öğretmenlik mesleği, öğretmen yeterlilikleri, pedagojik alan bilgisi

Giriş

Bir ülkenin eğitim sisteminin insan gücü kaynağını öğretmenler oluşturmaktadır. Bu nedenden dolayı öğretmenlerin hangi yeterlilik alanlarına sahip olması gerektiği, bu yeterlilik alanlarının ayrıntılı bir şekilde belirlenmesi, bu alanlar arasındaki ilişkinin analizi ve yeterliliklerin kazandırılması tüm ülkelerin eğitimi açısından hayati önem arz etmektedir (Gökçe, 2003; Kahramanoğlu & Ay, 2013). Her geçen gün ilerleyen süreç ve çağın gereklilikleri sebebiyle öğretmen rollerinde ve bu rollere bağlı olarak öğretmenlerin yeterlilikleri ve becerilerinde değişim yaşanmaktadır (Kabakçı-Yurdakul, 2011). Bu değişimler sebebiyle 2004 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın yaptığı bir çalışmada öğretmenlerde bulunması gereken yeterlilikler belirlenmiştir. Bu yeterlilikler öğretmen yetiştirme politikaları, hizmet öncesi öğretmen eğitimi, öğretmenlerin seçilmesi süreci, öğretmen performanslarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi, hizmetiçi eğitim ve öğretmenlerin kendini geliştirmesi olarak belirtilmiştir. (Şişman, 2009).

Ülkemizde öğretmen yetiştiren kurumlar YÖK'e bağlı üniversitelerin Eğitim Fakülteleridir ve hepsinde ortak olan bir eğitim programı bulunmaktadır. Ortak olan bu eğitim programından beklenen, mezun olan öğretmen adaylarının benzer mesleki yeterliliklere sahip olmasıdır. Ancak şöyle bir durum vardır; öğretmenlik mesleğinin karmaşık bir yapıda olması gereği herhangi bir üniversiteden mezun öğretmen adaylarının aynı yeterliliklere sahip olması beklenemez. Bu nedenle öğretmenlerde bulunması gereken yeterlilikler problemi ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda 2008 yılında MEB ve Yüksek Öğretim Kurumları temsilcilerinden oluşturulan bir komisyon tarafından “*Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri*” yayımlanmış olup bu yeterlilik alanları şu şekildedir (MEB, 2017):

- a. Kişisel ve mesleki değerler-mesleki gelişim,
- b. Öğrenciyi tanıma
- c. Öğretme ve öğrenme süreci
- d. Öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme
- e. Okul, aile ve toplum ilişkileri
- f. Program ve içerik bilgisi

İlerleyen süreçlerde eğitim sistemindeki yeniliklere ayak uydurabilmek için Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri'nin güncellenmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır (MEB, 2017). Bu güncellenme sonucu her öğretmenin alanı için özel bir yeterlilik alanı belirlemek yerine genel yeterlilikler alan bilgisi ve alan eğitimi bilgisi yeterlilikleri eklenerek bütüncül bir metin hazırlanmıştır. “*Mesleki bilgi*”, “*mesleki*

beceri” ve *“tutum ve değerler”* şeklinde birbiriyle ilişkili 3 yeterlik alanı ve bu yeterlik alanı altında 11 yeterlik ve de bu yeterliklere özgü 65 gösterge ile Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri güncellenmiştir (MEB, 2017). Bu güncellenme durumu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlik mesleği genel yeterlik alanları

A. Mesleki Bilgi	B. Mesleki Beceri	C. Tutum ve Değerler
A1. Alan Bilgisi	B1. Eğitim Öğretimi Planlama	C1. Milli, Manevi ve Evrensel Değerler
Alanında sorgulayıcı bakış açısını kapsayacak şekilde ileri düzeyde kuramsal, metodolojik ve olgusal bilgiye sahiptir.	Eğitim öğretim süreçlerini etkin bir şekilde planlar.	Milli, manevi ve evrensel değerleri gözetir.
A2. Alan Eğitim Bilgisi	B2. Öğrenme Ortamları Oluşturma	C2. Öğrenciye Yaklaşım
Alanının öğretim programına ve pedagojik alan bilgisine hakimdir.	Bütün öğrenciler için etkili öğrenmenin gerçekleşebileceği sağlıklı ve güvenli öğrenme ortamları ile uygun öğretim materyalleri hazırlar.	Öğrencilerin gelişimini destekleyici tutum sergiler.
A3. Mevzuat Bilgisi	B3. Öğretme ve Öğrenme Sürecini Yönetme	C3. İletişim ve İş Birliği
Birey ve öğretmen olarak görev, hak ve sorumluluklarına ilişkin mevzuata uygun davranır.	Öğretme ve öğrenme sürecini etkili bir şekilde yürütür.	Öğrenci, meslektaş, aile ve eğitiminin diğer paydaşları ile etkili iletişim ve iş birliği kurar.
	B4. Ölçme ve Değerlendirme	C4. Kişisel ve Mesleki Gelişim
	Ölçme ve değerlendirme, yöntem teknik ve araçlarını amacına uygun kullanır.	Öz değerlendirme yaparak, kişisel ve mesleki gelişimine yönelik çalışmalara katılır.

Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerinin belirlenip güncellenmesinin ardından bu yeterliklerin kullanılacağı alanlar belirlenmiştir. Bu alanlar aşağıdaki şekilde gösterilmiştir (MEB, 2017).